

KVALITETSANALYS 2013

**Kvalitet från förskola till
vuxenutbildning**

Kvalitet från förskola till vuxenutbildning

Goda elevresultat, medvetna, engagerade och kompetenta pedagoger, barn och elever som är trygga, som stimuleras och får det stöd de behöver, förskolor och skolor som hela tiden vill utvecklas för att möta barns och elevers behov... Det finns mycket positivt i Nackas utbildningssystem, ett system som sedan länge kännetecknas av fritt skolval från förskola till vuxenutbildning och fokus på kvalitet. Självklart har vi också i Nacka sådant som vi behöver bli bättre på och utveckla, men det är viktigt att goda bilder om svensk skola kommer fram i dessa tider när debatten handlar mycket om problemen i skolan.

Rapporten ger en samlad bild av kvaliteten i Nackas utbildningssystem, från förskola till och med vuxenutbildning. Måluppfyllelsen redovisas utifrån de nyckeltal som antagits av de två nämnderna som har ansvar för utbildningsfrågor i kommunen, Utbildningsnämnden och Arbets- och företagsnämnden. Bilden fördjupas med hjälp av kvalitetsanalyser och kvalitetsredovisningar, som förskolor och skolor verksamma i Nacka lämnat in, och annan utvärdering. Den samlade bilden analyseras och förslag ges till hur verksamheten kan utvecklas för ökad måluppfyllelse. Texten är skriven av tjänstemän på kultur- och utbildningsenheten när det gäller förskola till och med gymnasieskola och arbets- och företagsenheten när det gäller vuxenutbildning.

Vi vill i detta sammanhang tacka föräldrar, elever, förskolor och skolor som på olika sätt bidragit i vårt kvalitetsarbete. De allra flesta förskolor och skolor har lämnat in redovisningar av sitt systematiska kvalitetsarbete, men vi ser allvarligt på att vi inte fått ta del av kvalitetsredovisning/analys för drygt 20 anordnare, dvs. ungefär en tiondel. Att vi får del av anordnarnas egna analyser är viktigt för att vi ska kunna ha insyn i verksamheten som våra barn och elever deltar i, och för att vi ska kunna följa upp anordnare vi auktoriserat/godkänt.

Susanne Nord
Kultur- och utbildningsdirektör

Malin Westerback
Arbetsmarknadsdirektör

Innehållsförteckning

Resultat i korthet	4
Förskola och annan pedagogisk verksamhet	6
Förskoleklass och grundskola	11
Gymnasieskola.....	17
Grundsärskola och gymnasiesärskola	22
Oavsett kön	23
Vuxenutbildning	25
Uppföljning av förbättringsområden i 2012 års	
kvalitetsredovisning	32
Förskola och skola i siffror	34

Resultat i korthet

Nackas förskolor och skolor har liksom tidigare goda resultat i flera avseenden. Betyg- och provresultat är som regel goda, och står sig väl jämfört med andra kommuner. Föräldrar och elever är i hög grad nöjda med verksamheten, ofta mer nöjda än genomsnittligt för kommuner vi jämför oss med. Genomgående är också att det finns stor vilja och engagemang på förskolor och skolor för att utveckla verksamheten ytterligare.

Förskolor bedöms ha ett gott arbete med barns språkutveckling. Förskolorna är i hög grad medvetna om betydelsen av pedagogers förhållningssätt och att pedagoger reflekterar tillsammans med barn och kollegor. Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning har ökat något, men andelen behöver fortsätta att öka.

I grundskolan fortsätter resultaten att vara goda, men resultaten i nationella prov i åk tre har försämrats över tid. När det gäller elevers tillgång till IT finns det skillnader mellan skolor, och andelen elever som använder dator dagligen i skolan behöver öka. Fler elever behöver också uppleva ett reellt inflytande i sitt skolarbete. Skolorna har arbetat mycket med bedömningsfrågor, och det arbetet behöver fortsätta och i högre grad handla om bedömning för lärande och utveckling.

Elevresultaten i gymnasieskolan har förbättrats över tid för gymnasieskolor i Nacka. Eleverna är trygga och trivs. Matematikresultaten fortsätter att vara ett utvecklingsområde, även om resultaten förbättrats något i det senaste kursprovet. tillfredsställande. Den formativa bedömningen behöver utvecklas. Alltför få elever svarar att de får information om hur de ligger till under kursens gång. Alltför många elever folkbokförda i Nacka fullföljer inte gymnasieskolan, särskilt på yrkesförberedande program.

I vuxenutbildningen erbjuds elever unika möjligheter att hitta en utbildning som passar dem genom det stora utbudet av kurser och anordnare som hela tiden utvecklas. Elevresultaten är goda för de flesta anordnare. Anordnarnas samarbete med arbetslivet har utökats, men behöver utvecklas och förstärkas ytterligare t ex genom möjligheter till praktik för elever.

På flertalet av de områden som behöver förbättras pågår aktivt arbete på förskolor och skolor. Områdena kommer också att uppmärksammas i rektorsmöten och i tjänstemännens verksamhetsbesök eller, där det förekommer, tillsyn/insyn och andra kontakter. Kvalitetssystemet med olika undersökningar ger underlag för att stödja och följa upp effekter av åtgärder på kommun- och enhetsnivå.

Det är önskvärt att förskolor och skolor tydliggör i sitt systematiska kvalitetsarbete hur man drar slutsatser och beslutar om åtgärder utifrån de resultat som har redovisats, bland annat mot bakgrund av kraven på ”skola på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet”. Systematiken som kvalitetsarbetet ska bygga på, stärks av att använda vetenskaplig metodik vid insamling av data, analys och diskussioner om vad som ger resultat utifrån bästa tillgängliga kunskap.

Följande anordnare har inte lämnat kvalitetsanalys/kvalitetsredovisning 2013

- Sju förskolor: Daggkåpans förskola, Futuraskolans förskola, Lilla Nacka, Neglinge gårds förskola, Rensättra förskola, Skuru förskola, Sunnebo förskola
- Tre grundskolor: Da Vinciskolan, Futuraskolan AB Lännbo, Skuru skola
- Tre gymnasieskolor: Designgymnasiet, Nacka Praktiska gymnasium, Nacka gymnasiesärskola Tio
anordnare av vuxenutbildning: ABF, Centrum för Arbete och studier i Värmdö, Competens,
Didaktus, Infokomp, Integra, Kista byggymnasium, Kungsholmens utbildningscentrum, Miroi, SFI
Söderort, St Erik, Stockholms transport och fordonstekniska gymnasium

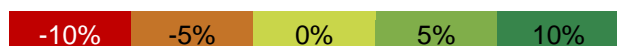
Förskola och annan pedagogisk verksamhet

		Utfall 2013 jämfört med			
		mål- värde	ett år tillbaka	tre år tillbaka	andra
FÖRSKOLA OCH PEDAGOGISK OMSORG					
<i>Bra</i>	Utveckling och lärande/Maximal utveckling och stimulerande lärande				
	Andel personal i förskolan som har pedagogisk högskoleutbildning (%)				
	Andel föräldrar som anser att verksamheten är stimulerande för deras barn				
	Andel föräldrar som anser att förskolan arbetar med att utveckla barnets språk.				
	Andel föräldrar som anser att förskolan arbetar med att få barnet att förstå matematik.				
<i>Bra</i>	Barns inflytande/Reellt inflytande				
	Andel föräldrar som anser att deras barns tankar och intressen tas tillvara (%)				
	Andel föräldrar som får tydlig information om sitt barns utveckling och lärande (%)				
	Andel föräldrar som är nöjda med förskoleverksamhetens öppentider				
<i>Ut- märkt</i>	Valmöjligheter				
	I alla kommundelar ska utbudet av platser i förskoleverksamheten motsvara efterfrågan (st)				
<i>Bra</i>	Normer och värden/Trygghet, ordning och arbetsro				
	Andel föräldrar som anser att barnet är tryggt i förskoleverksamheten (%)				
	Andel föräldrar som anser att barnen är ute varje dag med förskolan eller i den ped oms.				

Bilden ovan visar¹ de nationella målområdena och hur dessa kan kopplas samman med Utbildningsnämndens mål och nyckeltal. Färgerna till höger visar hur utfallet förhåller sig till målvärdet och hur utfallet utvecklats över tid. I den sista kolumnen visas en jämförelse med andra kommuner².

Den samlade bilden av måluppfyllelsen baserat på de fastställda nyckeltalen är relativt positiv. Utfallen för flertalet nyckeltal är över eller nära målvärdet. Flera nyckeltal ligger över genomsnittet för andra kommuner och flera har förbättrats över tid. Det nyckeltal som sticker ut negativt är andelen pedagogiskt högskoleutbildad personal, där andelen ligger långt från målvärdet, men där andelen ökat något sedan föregående år.

1

Jämförelsen använder en kontinuerlig färgskala som har följande färger vid angivet procentuell avvikelse för utfallet 2013 i förhållande till jämfört värde.

² För kundundersökningen: VÅGA VISA kommunernas genomsnitt (dvs. Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna och Upplands Väsby). För andra mått: Stockholms län.

Samlad analys och bedömning

Utveckling och lärande/ Maximal utveckling och stimulerande lärande

I årets kvalitetsanalyser skriver många förskolor om betydelsen av pedagogens förhållningssätt och vikten av att pedagogerna reflekterar tillsammans med barn och kollegor för att verksamheten ska utvecklas.

Kultur- och utbildningsenheten ser det som positivt att förskolorna mer än tidigare lyfter fram pedagogens roll och förhållningssätt och betydelsen av att lyssna in barnens tankar och idéer för att utveckla verksamheten.

En del förskolor har arbetat med pedagogisk dokumentation, och flera skriver i sina kvalitetsanalyser att de vill utveckla sitt arbete med detta för att beskriva barnens utveckling och lärande. Skolverket anger att pedagogisk dokumentation är ett arbetsverktyg som kan användas för att följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten, genom att dokumentera det som händer mellan barn, vuxna och miljön i verksamheten, till exempel med hjälp av kamera och film eller penna och papper. I analysen av dokumentationen får man syn på hur man kan utveckla verksamheten vidare. Flera förskolor i Nacka skriver att de vill använda dokumentationen i reflektion med barn och föräldrar i syfte att visa på barnens utveckling och lärande.

Många förskolor tar upp lärmiljöns betydelse. Barnens lek- och lärmiljö beskrivs av flera förskolor i kvalitetsanalyserna som ett utvecklingsområde. De vill utveckla lek- och lärmiljön mer utifrån barnens behov. De förskolor som arbetat med lek- och lärmiljön beskriver tydligt att en utmanande och stimulerande lek- och lärmiljö främjar barnens lek och lärande. Kvalitetsanalyserna tyder på att förskolorna är mer medvetna om att lek- och lärmiljön och pedagogens förhållningssätt har stor betydelse för barnens utveckling och lärande. I tillsyn och insyn ser kultur- och utbildningsenheten att lek- och lärmiljön i flera förskolor särskilt för de yngre barnen behöver kompletteras mer med utmanade, stimulerande material som främjar lusten att utforska, leka och lära.

Flera förskolor beskriver hur de arbetat för att stimulera barnens språkutveckling, och intresse och förståelse för matematik och naturvetenskap. Detta fortsätter att vara områden som flera förskolor vill utveckla genom att kompetensutveckla pedagogerna. Ett annat område som många skriver att de vill utveckla är IT som stöd i lärandet. Flera observationer visar också förskolor kan utöka och utveckla sitt användande av modern teknik, och att pedagogerna behöver mer kunskap på detta område. Ibland behöver en samsyn skapas.

Förskolornas arbete med barns språkutveckling är en styrka, bedömer kultur- och utbildningsenheten. Även kultur- och utbildningsenhetens tillsyns- och insynsbesök visar detta. Liksom i föregående års kvalitetsanalyser visar förskolorna en medvetenhet om att verksamheten ska utmana barn i matematik och naturvetenskap och ser det som ett utvecklingsområde. Behovet av att kompetensutveckla personalen i dessa ämnen kvarstår från

förra årets analyser. Tillsyns- och insynsbesöken visar att medvetenheten om att arbeta med matematik och naturvetenskap oftare än tidigare avspeglas i lek- och lärmiljön för barnen.

Det är positivt att den senaste mätningen av personalens utbildning visar att andelen personal i förskolan som är pedagogiskt högskoleutbildad har ökat något. Andelen är dock fortfarande långt ifrån målet och detta fortsätter därför att vara ett prioriterat utvecklingsområde för kommunen. Förskolornas kvalitetsanalyser visar att flera förskolor arbetar med att få in fler förskollärare i verksamheten. En del förskolor hänför låga resultat i kundundersökningen till att de saknar förskollärare.

Barns inflytande/ Reellt inflytande

Förskolorna tycker att de arbetar för att barnen ska ha inflytande, men många skriver i sina kvalitetsanalyser att de är dåliga på att förmedla detta till föräldrar. Det är en vanlig förklaring till att resultaten i kundundersökningen på detta område inte är så bra som förskolorna önskar. Andra sätt att följa upp målen inom detta område nämns inte av förskolorna.

Många förskolor tar upp att de arbetar med organisatoriska lösningar och skapar samarbete mellan avdelningar och grupper. Flera skriver att de delar upp barnen i mindre grupper för att möta barnens olika behov. Det ger barnen en större möjlighet till inflytande över verksamheten.

De förskolor som utvecklat sin lek- och lärmiljö beskriver att de har en miljö som barnen har inflytande över genom att förskolans pedagogiska material är tillgängligt för barnen att välja.

Det skiljer mellan förskolorna hur de beskriver vad barns inflytande är. En del uttrycker att barnen har inflytande över sin vardag genom att de får göra olika val under dagen, till exempel välja aktiviteter, välja mat, eller göra olika val på samlingen. Andra tar upp att barnen har inflytande i olika processer t.ex. i projektarbeten som sker över tid i verksamheten och att man arbetar med demokratiska processer där barnen får rösta. Andra nämner att barnen är med på utvecklingssamtal eller att de är med i skapandet av dokumentation som till exempel portfolio, som kan ses som sätt att ge barnen inflytande över det egna lärandet. I en del observationer uppmärksammas att barnen inte ges tillräckliga möjligheter till inflytande och ansvar i vardagssituationer, som under måltider.

Förskolorna är engagerade i arbetet med ansvar och inflytande för barnen i verksamheten. Både i kvalitetsanalyserna och vid tillsyns- och insynsbesök framkommer skillnader i hur förskolorna definierar dessa begrepp och hur barns inflytande ser ut. Denna bild av variationer i barns inflytande ges också i observationerna på förskolor. Kultur- och utbildningsenheten ser en koppling mellan områdena ansvar och inflytande och utveckling och lärande. Pedagoger som i sitt förhållningssätt hela tiden arbetar med barnens inflytande i verksamheten kan tydliggöra för sig själva, barn och föräldrar vad ansvar och inflytande är i praktiken.

Normer och värden/Trygghet, ordning och arbetsro

Flera förskolor beskriver i sina kvalitetsanalyser att det råder trygghet och arbetsro på förskolan, och att trivselregler och struktur och ordning är viktigt för att skapa detta. Förskolorna väljer ofta att dela upp barnen i mindre grupper vid olika tillfällen och personalen

försöker vara flexibel och fördela sig utifrån barnen och deras behov för att på sätt skapa en trygg arbetsmiljö.

Föräldrar bedömer enligt kundundersökning också i hög grad att det råder trygghet och arbetsro på förskolan. Observationerna visar också i de flesta fall på ett gott arbetsklimat och gott förhållningssätt mellan barnen och mellan barn och pedagoger.

De flesta förskolor kopplar arbetet med normer och värden till sin likabehandlingsplan. De menar att planerna behöver utvecklas och att det behövs en fördjupad förståelse hos personalen om vad ett likabehandlingsarbete innebär. Arbetet med likabehandling behöver i högre grad bli en del i det vardagliga arbetet, menar flera förskolor. Flera förskolor skriver också att de vill bli bättre på att kommunicera om dessa frågor med föräldrar. En hel del föräldrar svarar i kundundersökningen att de inte vet hur förskolans strukturerade arbete med likabehandling ser ut, trots att förskolan har ett aktivt arbete.

Att likabehandlingsarbetet behöver förankras mer i dagliga arbetet och att arbetet behöver kommuniceras mer med föräldrar på många förskolor bekräftas också i kultur- och utbildningsenhetens tillsyn och insyn. Tillsyn och insyn visar att alla förskolor har en likabehandlingsplan, men det varierar hur aktivt och strukturerat arbetet är och hur arbetet syns i den dagliga verksamheten, varför detta är ett utvecklingsområde, bedömer kultur- och utbildningsenheten.

Pedagogisk omsorg

Kundundersökningen visar att föräldrar som har barn i pedagogisk omsorg (tidigare kallad familjedaghem) är mycket nöjda med verksamheten. När det gäller dokumentation av barns lärande och informationen till föräldrar om barnets utveckling har resultatet tidigare varit något lägre, men resultaten har förbättrats de senaste åren och är nu bra. Kultur- och utbildningsenheten bedömer att de allmänna råd som tagits fram av Skolverket för pedagogisk omsorg tillsammans med kultur- och utbildningsenhetens tillsynsbesök bidragit till en högre pedagogisk medvetenhet i verksamheterna.

Alla anordnare av pedagogisk omsorg får tillsynsbesök vartannat år. Flertalet anordnare fick enligt planen tillsyn 2012, och tillsyn kommer alltså genomföras på nytt hos dem under 2014.

Öppna förskolor

Fyra öppna förskolor finansieras av Nacka kommun. Verksamheterna riktar sig till barn 0-6 år som inte är inskrivna i förskola och deras föräldrar. De öppna förskolornas verksamhet kommer att upphandlas under 2014. Former för att följa upp och utöva tillsyn av verksamheten kommer att utvecklas när avtal slutits.

Starka sidor

- Hög medvetenhet på förskolor om betydelsen av pedagogers förhållningssätt och av att pedagoger reflekterar tillsammans med barn och kollegor.
- Förskolornas arbete med barns språkutveckling
- Tydliga rutiner och organisering av verksamheten bidrar till att skapa arbetsro.

Utvecklingsområden

- Andelen förskollärare i personalen på förskolorna behöver fortsätta att öka.
- Förskolorna behöver i högre grad använda flera metoder än kundundersökningen för att följa upp verksamheten och synliggöra detta i kvalitetsanalyserna.
- Förskolornas arbete med likabehandling behöver bli mer strukturerat och vara en del i det vardagliga arbetet.

Hur verksamheten ska utvecklas

Fler förskollärare i förskolan är en prioriterad fråga sedan flera år. Glädjande nog har antalet som söker till förskollärarytbildning ökat de senaste terminerna. Det finns idag relativt goda utbildningsmöjligheter för den som vill utbilda sig till förskollärare. Mälardalens högskolas utbildning i Sickla kommer att försvinna på sikt, men de fyra lärosätena i regionen med förskollärarytbildning har fått i uppdrag att utöka sina platser. Det finns även en erfarenhetsbaserad utbildning på Södertörns högskola som riktar sig till dem som har arbetat flera år i förskola.

Den verksamhetsförlagda utbildningen kommer att organiseras om och förläggas till ett antal särskilda övningsskolor, vilket kommer att påverka den framtida tillgången till nyutexaminerade förskollärare, bedömer kultur- och utbildningsenheten. Det är ännu inte bestämt var övningsskolorna kommer att ligga, men det vore önskvärt med en övningsskola i Nacka.

Det är också viktigt att förskolorna betraktas som attraktiva arbetsplatser. Kultur- och utbildningsenheten undersöker nu vilka framgångsfaktorer som finns bland de förskolor som har hög andel förskollärare, och resultatet redovisas för Utbildningsnämnden i februari. Kultur- och utbildningsenheten bedömer att förskolorna behöver använda flera underlag för att följa upp sin verksamhet och hur den främjar barnens lärande. Självvärderingen som genomförs i början av året är ett bra komplement för att synliggöra pedagogernas arbete utifrån läroplanen. En del förskolor nämner självvärderingens resultat i sin kvalitetsanalys, men vi bedömer att fler kan dra nytta av den i sitt kvalitetsarbete. Utöver detta kan förskolorna till exempel använda sin pedagogiska dokumentation, sammanställningar av barnintervjuer, eller observationer. Kultur- och utbildningsenheten kommer också att under 2014 ordna seminarier för att ge förskolor tips och stöd i sitt kvalitetsarbete.

När det gäller frågor om barns inflytande pågår ett aktivt arbete på förskolorna som behöver fortsätta. Kommunens kvalitetssystem ger här stöd i arbetet, och kultur- och utbildningsenheten kommer att fortsätta att belysa dessa frågor på olika sätt. Frågorna kommer också att uppmärksammas i kultur- och utbildningsenhetens tillsyns- och insynsbesök på förskolorna. Även hur likabehandlingsarbetet blir en del i vardagen kommer att uppmärksammas mer i tillsyn och insyn.

Förskoleklass och grundskola

		Utfall 2013 jämfört med			
		mål- värde	ett år tillbaka	tre år tillbaka	andra
FÖRSKOLEKLASS OCH GRUNDSKOLA					
<i>Bra</i>	Kunskaper/Maximal utveckling och stimulerande lärande				
	Meritvärdet				
	Meritvärde för pojkar				
	Andel skolor som har positiv avvikelse i SALSA-modellen jämfört med meritvärdet (%)				
	Andel elever som når kravnivån i nationella proven år 3 i svenska(%)				
	Andel elever som når kravnivån i nationella proven år 3 i matematik(%)				
	Andel elever som når målen i nationella proven år 6, medelvärde (%)				
	Andel elever som når målen i nationella proven år 9 (%)				
	Andel elever i årskurs nio som blir behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram				
	Andel föräldrar som anser att verksamheten är stimulerande för deras barn				
	Andel elever som anser att skolarbetet väcker nyfikenhet för lust att lära sig mer.				
	Andel elever i år 8 som är nöjda med den information och vägledning de fått inför framtida utbildningsval (%)				
	Andel elever som använder dator dagligen.				
<i>Har brister</i>	Elevernas ansvar och inflytande/Reellt inflytande				
	Andel elever som anser att de är med och planerar arbetet i skolan (%)				
	Andel föräldrar som de får tydlig information om hur deras barn ligger till i förhållande till kunskapskraven.				
	Andel elever som får veta hur det går för dem i skolarbetet (%)				
	Andel föräldrar som anser som anser att deras barn är med och påverkar de gemensamma aktiviteterna på fritids.				
<i>Har brister</i>	Valmöjligheter				
	Andel föräldrar som har fått sitt förstahandsval tillgodosett vid val av skola (%)				
<i>Har brister</i>	Normer och värden/Trygghet, ordning och arbetsro				
	Andel elever som är trygga i skolan (%)				
	Andel elever som som kan arbeta utan att bli störda under lektioner och arbetspass.				
	Andel elever som varje skoldag deltar i någon form av fysisk aktivitet i skolan.				

Bilden ovan visar³ de nationella målområdena och hur dessa kan kopplas samman med Utbildningsnämndens mål och nyckeltal. Färger visar hur utfallet förhåller sig till målvärdet och hur utfallet utvecklats över tid. I den sista kolumnen visas en jämförelse med andra kommuner⁴.

Den samlade bilden av måluppfyllelsen i grundskolan baserad på nämndens nyckeltal är blandad. Utfall för nationella prov i åk tre och elevers reella inflytande ligger långt från målvärdet, liksom andelen elever som använder dator dagligen i skolan. Som framgår ovan är dock resultaten med några få undantag tydligt över genomsnittet för andra kommuner. Fler nyckeltal har förbättrats över tid, men provresultaten i åk tre har försämrats, liksom andelen elever som anser att de är med och planerar.

Samlad analys och bedömning

Kunskaper/Maximal utveckling och stimulerande lärande

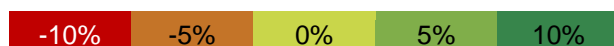
Nackas elever har även i år goda resultat i nationella prov och betyg. Elever och föräldrar är i hög grad nöjda med verksamheten. Resultaten i såväl prov, betyg och kundundersökningar ligger oftast över kommungenomsnittet. Flera observationer visar på mycket väl fungerande pedagogisk verksamhet. Skolorna bedömer i sina kvalitetsanalyser att lärarna är engagerade och kompetenta. Skolorna uttrycker också att de vill utveckla sig och komma längre – de vill trots de goda resultaten utveckla sin verksamhet ytterligare.

Så gott som alla skolor tar upp hur stor andel elever som nått godkändnivåer i prov eller betyg. Till skillnad mot föregående år har flera skolor i sina kvalitetsanalyser även tagit upp hur stor andel elever som når högre betygssteg i nationella prov och betyg. Ofta har resultatredovisningen som togs fram till Utbildningsnämnden använts. Kultur- och utbildningsenheten noterar att begreppet individualisering, som användes av många skolor för några år sedan, inte nämns längre.

Matematikresultaten i åk 3 förefaller vara ett utvecklingsområde, då andelen elever som nått kravnivån minskat i det nationella provet. Många skolor skriver i sina kvalitetsanalyser att de gör särskilda satsningar på matematik. Provresultaten i svenska i åk 6 och 9 har försämrats jämfört med tidigare. Få skolor har dock analyserat detta i sina kvalitetsanalyser. Flera skriver dock att de har och kommer att prioritera läsning särskilt, och till exempel ha intensivläsning under vissa veckor. En del skolor skriver att de ska bli bättre på att följa upp och stötta elever individuellt inför nationellt prov.

Det finns goda exempel i skolornas kvalitetsanalyser där provresultat analyseras och kopplas samman med undervisningen, och synliggör områden som undervisningen behöver

3

Jämförelsen använder en kontinuerlig färgskala som har följande färger vid angivet procentuell avvikelse för utfallet 2013 i förhållande till jämfört värde.

⁴ För kundundersökningen: VÅGA VISA kommunernas genomsnitt (dvs Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna och Upplands Väsby). För andra mått: Stockholms län.

uppmärksamma mer eller där undervisningen behöver förändras. Några skolor menar att låga resultat beror på elevers problem, och gör i analysen inte någon koppling till skolans arbete. Kultur- och utbildningsenheten menar att skolan har i uppdrag att utforma undervisningen så att alla elever ges förutsättningar att utvecklas, och att det vid bristande resultat är särskilt viktigt att analysera hur undervisning och stöd kan utvecklas.

När det gäller elevers tillgång och användning av IT finns skillnader mellan olika skolor, visar kundundersökning och den särskilda kartläggning som genomförts. Kvalitetsanalyser och observationer visar också att skolorna har kommit olika långt här.

Några skolor tar i sina kvalitetsanalyser upp behovet av att utveckla metoder för stödet till nyanlända och elever med annat modersmål.

Många skolor har organiserat sig så att de har ämneslärarsystem i åk 4-6. Flera tar upp detta som något som är positivt. Andra har skapat ämnesgrupper där lärare med samma ämnen samarbetar. Några skolor tar upp att de ska kollegialt utbyta till exempel genom att kollegor besöker varandras lektioner.

Sammanfattningsvis bedömer kultur- och utbildningsenheten att skolorna håller en hög kvalitet men att det finns utvecklingsbehov när det gäller matematikresultaten i åk 3 och elevers tillgång till IT i skolan.

Bedömning och betygssättning

Kvalitetsanalyserna visar att grundskolorna har fortsatt arbeta aktivt med bedömningsfrågor, men området lyfts fortfarande fram som ett viktigt utvecklingsområde av många skolor med förskoleklass-åk 6, dvs skolor där betygssättning är nytt. Bedömningsarbetet när det gäller nationella prov och betyg sker ofta tillsammans med andra lärare på skolan eller tillsammans med andra skolor, visar skolornas redovisningar. Skolorna tar ofta upp behovet av samplanering.

Många skolor skriver i kvalitetsanalyserna att de vill utveckla den formativa bedömningen. Skolorna menar då ofta att man ska arbeta så att eleverna bättre förstår kunskapskraven, och även att utveckla den konstruktiva feedbacken till eleverna. Flera skolor skriver att det är en bit kvar till att eleverna förstår kunskapskraven. Att bedömningen också kan ge feedback till läraren nämns däremot inte. Kultur- och utbildningsenheten bedömer att beskrivningen av bedömningsarbetet i alltför liten grad tar upp hur undervisningen ska utvecklas för att eleverna ska kunna nå bättre resultat.

Skollagen anger att enligt 10 kap. 19 och 20 §§ får en lärare bortse från enstaka delar av de kunskapskrav som eleven ska ha uppnått i slutet av årskurs 6 eller 9. Paragrafen kan även användas vid terminsbetyg. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst kunskapskrav, vilket innebär en snävare tillämpning än i den gamla skollagen. Några skolor skriver i sina kvalitetsanalyser att de ska se över sin användning av dessa bestämmelser när elever har funktionshinder. Kultur- och utbildningsenheten anser

att det är viktigt att skolorna följer den gällande lagstiftningens avsikter och inte tillämpar den gamla skollagens mer generösa bedömningsmöjligheter.

Elevernas ansvar och inflytande/Reellt inflytande

Andelen elever som är med och planerar skolarbetet har minskat under flera år, enligt kundundersökningen. Resultatet är fortfarande högre än genomsnittet för kommunerna som genomfört undersökningen, men under nämndens målvärde. I observationerna under året ges blandade bilder av området och de flesta skolor har både styrkor och utvecklingsområden här, och arbetet kan också variera mellan lärare. I de flesta fall är dock bilden att elevernas delaktighet i planeringen är relativt begränsad, men att elever till en del kan påverka arbetssätt och redovisningssätt. Elevernas ansvarstagande är dock gott. På fritidshemmet är eleverna ofta mer involverade och kan välja aktiviteter.

En delförklaring till att färre elever är med och planerar kan vara att styrdokumentet är nya, och att lärarna behöver känna sig trygga med de nya målen och kraven innan eleverna kan göras delaktiga i högre grad.

Skolornas kvalitetsanalyser visar att detta är ett område som skolorna arbetar mycket med. Skolorna skriver att de måste bli tydligare i hur de kommunicerar med elever och även föräldrar om elevernas inflytande och ansvar. Flera skolor uttrycker att de har arbetssätt som de tycker fungerar bra, som elevledda utvecklingssamtal och olika råd. Kvalitetsanalyserna visar att skolorna är engagerade och vill utveckla detta, men flera tycker att de saknar redskap när det gäller pedagogiska verktyg och modeller för hur man organiserar för inflytande. Det verkar också finnas behov av att resonera kring innebörden av delaktighet och inflytande.

Kultur- och utbildningsenheten bedömer att elevers delaktighet och inflytande i utformningen av undervisningen är ett fortsatt utvecklingsområde.

Fritidshem

Fritidshemmet är betydelsefullt som komplement till den utbildning som eleverna får i skolan och erbjuda plats under den tid då eleverna inte har undervisning i skolan. Det var inget uttalat krav i kvalitetsanalyserna att särskilt redovisa fritidshemmet och få skolor har gjort så. Två skolor som nämnt fritidshemmet är Sågtorpsskolan och Nacka strands skola, som skriver om fritidshemmets aktiviteter och hur man arbetat för att följa hur verksamheten utvecklas och de aktiviteter som genomförs.

Resultaten i kundenkäten 2013 gav en hög nöjdhet bland föräldrar till elever i årskurs 2 med fritidshemmen – 89 procent. Nöjdheten har varierat något över åren men har legat tydligt över 80 procent sedan 2005, utom året 2007 då nöjdheten sjönk till 79 procent.

Medarbetarna på fritids har överlag en positiv bild av fritidshemmen. Genomsnittet hamnar lägre när det gäller möjligheten att dokumentera elevernas lärande och arbetet med övergångar och samverkan. Genomsnittet för stimulerande lärande ligger på 83 procent för medarbetarna och 90 procent för föräldrarna. Personalen på fritidshemmen har dock en högre uppfattning om ansvar och inflytande för eleverna (79 procent) än föräldrarna (70 procent). Föräldrarna har en mycket positiv bild (90 procent) av skollagstiftningens ansvar för fritidshemmen medan

däremot personalen är mer tveksam i genomsnitt till skolledningens förmåga att hålla sig informerad om verksamheten (63 procent).

Under hösten 2013 observerades Sågtorpsskolan och observatörerna tog särskilt upp fritidsverksamheten. Observatörerna ansåg att fritidshemmet är väl integrerat i skolans verksamhet och utformad i enlighet med gällande styrdokument.

Starka sidor

- Goda elevresultat i betyg och prov när Nacka jämförs med andra.
- Gott pedagogiskt arbete och stor vilja och engagemang för att utveckla verksamheten ytterligare.
- Elever och föräldrar är i hög grad nöjda med verksamheten.

Utvecklingsområden

- Resultatet i nationella prov i åk tre har försämrats i matematik. Fler elever behöver nå kravnivån.
- Andelen elever som använder dator dagligen i skolan behöver öka. Elevers tillgång till IT varierar mellan skolor.
- Elevernas reella inflytande behöver öka. Fler elever ska uppleva att de är med och planerar sitt skolarbete.
- Skolors arbete med bedömningsfrågor behöver fortsätta och i högre grad handla om bedömning för lärande och utveckling.

Hur verksamheten ska utvecklas

Nedgången i matematik är i åk 3 behöver analyseras på berörda skolor och insatser sätts in för att utveckla undervisningen så att alla elever når målen. Det pågår satsningar nationellt genom Matematiklyftet, vars ambition är att alla lärare ska få fortbildningen. Satsningen omfattar också former kollegialt lärande.

Elevers datoranvändning och datortillgång varierar mellan skolor. En del skolor har kommit långt, men elever på alla skolor behöver få goda förutsättningar. De digitala verktygen behöver också integreras i undervisningen på ett bra sätt. Många skolor arbetar med detta, men det behöver spridas till alla skolor och också omfatta alla lärare. Utbildningsnämnden har givit kultur- och utbildningsenheten i uppdrag att överväga om elevers datoranvändning per skola ska visas i Jämföraren, och därmed ge föräldrar information inför skolvalet. Frågor om utmaningar och potential med IT kommer också att uppmärksammas när slutrapporten från forskningsprojektet Unos uno, som Nacka deltagit, kommer och seminarium planeras för rektorer.

Skolorna arbetar aktivt med frågor om elevers inflytande i undervisningen, och det är viktigt att det arbetet fortsätter och prioriteras. Området kommer även nästa år att finnas med bland de prioriterade områden som Utbildningsnämnden vill redovisas i kvalitetsanalysen. Även skolor som använder annan modell än kommunens bör behandla detta område.

Kultur- och utbildningsenheten bedömer att arbetet med bedömningsfrågor i högre grad behöver inriktas på hur undervisningen ska utvecklas för att eleverna ska kunna nå bättre

resultat, dvs bli ett bedömningsarbete för lärande och utveckling. Forskning har visat att formativ bedömning ökar elevernas lärande.

Utvecklingsområdena ovan kommer också att uppmärksammas i verksamhetsbesök från kultur- och utbildningsdirektör. Liksom tidigare belyses områdena i kundundersökning, självvärdering och observationer, vilket ger skolorna möjligheter att följa upp sina insatser.

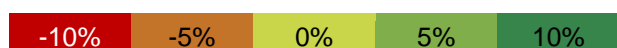
Gymnasieskola

	GYMNASIESKOLA	Utfall 2013 jämfört med			
		mål- värde	ett år tillbaka	tre år tillbaka	andra
Har brister	Kunskaper/Maximal utveckling och stimulerande lärande				
	Andel elever som fullföljer ett nationellt eller specialutformat program inom fyra år (%)				
	Betygspoäng i skolor i Nacka				
	Andel elever med minst god-känt (E) i nationella kursprov i matematik, kurs 1A-1C.				
	Andel elever som anser att undervisningen motiverar dem till att vilja lära sig mera				
	Andel elever i år 2 som är nöjda med den information och vägledning de fått inför framtida utbildningsval (%)				
	Andel elever som fortsätter påbörjat program år två (gäller ej IV) (Elever folkbokförda i Nacka)				
	Andel elever som använder dator dagligen.				
Har brister	Elevernas ansvar och inflytande/Reellt inflytande				
	Andel elever som anser att de kan påverka arbets sättet under lektionerna.				
	Andel elever som får information om hur de ligger till under kursens gång.				
Har brister	Normer och värden/Trygghet, ordning och arbetsro				
	Andel elever som känner sig trygga i skolan				
	Andel elever som anser att det är arbetsro på lektionerna.				

Bilden ovan visar⁵ de nationella målområdena och hur dessa kan kopplas samman med Utbildningsnämndens mål och nyckeltal. Färger visar hur utfallet förhåller sig till målvärdet och hur utfallet utvecklats över tid. I den sista kolumnen visas en jämförelse med andra kommuner⁶.

Prov- och betygsresultaten för gymnasieskolor i Nacka har förbättrats över tid, och resultaten ligger nu sammantaget över målvärdena. För övriga nyckeltal ligger utfallet emellertid under Utbildningsnämndens målvärde. Utfallet är dock oftast över läns genomsnittet. Resultaten baserade på kundundersökningen kan inte jämföras med tidigare år då en annan skala används i den nya läns gemensamma undersökningen.

⁵

Jämförelsen använder en kontinuerlig färgskala som har följande färger vid angivet procentuell avvikelse för utfallet 2013 i förhållande till jämfört värde.

⁶ Stockholms län

Samlad analys och bedömning

Kunskaper/Maximal utveckling och stimulerande lärande

Flera skolor redovisar i sina kvalitetsanalyser goda resultat både när det gäller betyg och nationella prov. Sedan varierar resultaten mellan de olika programmen. Gemensamt för nästan alla skolor är att man inte är nöjd med resultaten i matematik och flera skolor anger också att de kommer att vidta åtgärder för att förbättra dem. Resultaten varierar mellan programmen och en tydlig skillnad finns mellan studieförberedande och yrkesprogram, där resultaten är lägre på yrkesprogrammen.

Matematik är det ämne där flest elever inte når godkänt i de nationella kursproven och flera skolor nämner matematik som ett utvecklingsområde. Några skolor nämner specifika insatser, t.ex. har Rytmus skapat en ”mattestuga” för att stödja eleverna ge eleverna mer undervisningstid eller erbjuda mer stöd. Mediagymnasiet skriver att de ser ett trendbrott när det gäller Matematik 1 och att det är resultatet av mer undervisningstid och resurstid.

Andelen elever som fullföljer gymnasieskolan inom fyra år på gymnasieskolor i Nacka har förbättrats ytterligare sedan föregående år. Siffran är nu uppe på 83 procent. Nationella undersökningar pekar på att elever som inte fullföljer sin utbildning ofta bytt program och skola p.g.a. att de har inlärningssvårigheter. Studierna pekar därför på vikten av att kontinuerligt följa upp elever som byter program för att de inte ska hamna i riskzonen för att misslyckas med sin utbildning. En annan grupp elever som behöver uppmärksammas här är elever på yrkesprogram där avhoppsfrekvensen är högre än på teoretiska program. Skolornas kvalitetsanalyser uttrycker att de arbetar för att ”alla elever ska med” och beskriver hur de förstärker den specialpedagogiska kompetensen, och flera ser behov av att förstärka den ytterligare för att bättre stödja elever i behov av stöd.

Den genomsnittliga andelen för elever vid gymnasieskolor i Nacka som fullföljer dvs. som får slutbetyg inom tre år är läsåret 2012/13 76,5 procent och som fullföljer inom fyra år är 82,6 procent. Det är små skillnader mellan genomsnittet beroende på om skolorna har kommunal eller fristående huvudman men däremot stora skillnader mellan programmen. 94 procent av eleverna på teknikprogrammet fick slutbetyg inom fyra år mot endast 77 procent av eleverna på industriprogrammet. Motsvarande statistik avseende elever folkbokförda i Nacka⁷ visar att andelen som fullföljer gymnasiet inom tre år har minskat något, och att andelen är jämförelsevis låg för Nacka bland elever på yrkesförberedande program.

Skillnaden mellan pojkars och flickors resultat är också tydlig i gymnasieskolan. Nacka gymnasium skriver att man kommer att arbeta vidare med att analysera pojkars resultat och metoder för att utveckla resultaten. Nacka gymnasium skriver också om att man vill säkerställa en god genomströmning.

I stort sett alla skolor visar hur de aktivt arbetar för att följa upp och analysera sina elevers resultat. Däremot nämns inte vilken grad skolorna lyckas ”förädla” elevernas kunskaper mot

---

⁷ Sveriges kommuners och landstings Öppna jämförelser

bakgrund av de kunskaper de hade när de började gymnasieskolan. Detta är ett komplext område, men det är ändå viktigt att ha med i analysen av skolans resultat.

Nacka gymnasium skriver att de vill arbeta för att skapa kollegialt lärande genom learning lessons⁸. De ska också förbättra läsintresset ur ett genusperspektiv. Sjölin's gymnasium, Nacka⁹ skriver att de vill stödja elever som vill nå högre betygssteg.

Sjölin's nämner att de arbetar för en skola som vilar på vetenskaplig grund och är en av få skolor som har lämnat in kvalitetsanalys som använder detta begrepp. Sjölin's nämner framförallt kontakter med högskolan för att utveckla skolan som det som avses med vetenskaplig grund. Sjölin's nämner även sin satsning på ämnesstrategier, dvs. lärare med ett särskilt ansvar för vissa ämnen, som lyckad och som något man kommer att arbeta vidare med.

Bedömning och betygsättning

Det finns en samsyn bland skolorna om att fortsätta att utveckla arbetet med bedömning och betygssättning. Många skolor skriver i sina kvalitetsanalyser om vikten av formativ bedömning. Skolorna menar då ofta att man ska arbeta så att eleverna bättre förstår kunskapskraven, och även att utveckla den konstruktiva feedbacken till eleverna. Men man kan fråga sig om arbetet går tillräckligt långt? I kundundersökningen anser 57 procent av eleverna att de får information under kursens gång om hur de ligger till. Resultatet är ett genomsnitt för gymnasieskolorna i Nacka, men innebär också att fortfarande är det något mer än 40 procent av eleverna som inte uppfattar bedömningen som formativ.

Nacka gymnasium skriver att de kommer att ha ett genusperspektiv i bedömningsarbetet.

Elevernas ansvar och inflytande/Reellt inflytande

Några skolor tar däremot inte alls upp området inflytande i sina redovisningar. Kundundersökningens resultat visar dock att inflytande har förbättringspotential, även om resultaten ligger något över genomsnittet för kommunerna. Det finns könsrelaterade skillnader här också. Generellt sett är flickorna mindre nöjda med sitt flytande än pojkarna är.

Elevinflytandet på en skola, YBC, bedöms både av skolan själv och i den nyligen genomförda observationen i VÅGA VISA fungera mycket väl. Observationsrapporten från i november 2013 visar på flera goda exempel där elever tar ansvar för sina studier och att undervisningsformerna gynnar elevers ansvarstagande. Observatörerna tar upp att skolan har en medveten strävan i verksamheten att ge eleverna inflytande över planering, arbetssätt och innehåll, främst i de olika projekten. Lärare är lyhörda och öppna för elevers olika behov i sitt lärande. Formella forum för demokrati fungerar också utmärkt. Elevkåren är känd av alla på skolan och driver elevfrågor tillsammans med skolledningen.

---

⁸ Learning Lesson är en modell för utveckling av undervisning och klassrumsforskning som bygger på ett reflekterande och analyserande samtal och systematiska prövningar. Lärarna tar reda på vad det är i undervisningen, som ökar respektive minskar förutsättningarna för elevernas lärande.

⁹ Bytte under hösten namn från Vittra gymnasium.

Det är uppseendeväckande att elevrådet på Nacka gymnasium har lagt ner sin verksamhet. Av kvalitetsanalysen framgår att man arbetar vidare med att finna nya former för inflytande.

Det är inte helt enkelt att tolka skolornas redovisning av inflytande i kvalitetsanalyserna. Å ena sidan kan man tolka det som att luften har gått ur flera skolors arbete med ansvar och inflytande, i alla fall om man med inflytande avser att vara delaktig i övergripande beslut om utbildningen på skolan. Å andra sidan kan man se fokuseringen på den formativa bedömningen som att elever involveras mer, i vart fall i sitt eget individuella lärande. Några skolor skriver att de vill pröva nya samrådsformer. Flera skolor arbetar med att förbättra kontakterna mellan elev och lärare, och skriver att de har löpande kontakter med lärare och ledning för alla slags frågor.

Kultur- och utbildningsenheten menar att det skulle kunna vara så att inflytande för en del skolor blivit självklart, men elevernas utsagor i kundundersökningen talar emot det på de flesta skolor.

Starka sidor

- Goda elevresultat för flera skolor.
- Eleverna är trygga och trivs
- Skolorna arbetar med att utveckla formativ bedömning

Utvecklingsområden

- Matematikresultaten är inte tillfredsställande.
- Den formativa bedömningen behöver utvecklas. Alltför få elever svarar att de får information om hur de ligger till under kursens gång.
- Formerna för elevinflytandet behöver utvecklas. Många elever upplever inte att de kan påverka arbetssätten i klassrummet.
- Alltför många elever folkbokförda i Nacka fullföljer inte gymnasieskolan, särskilt på yrkesförberedande program.

Hur verksamheten ska utvecklas

När vårterminen slutar går de första eleverna som började i den nya gymnasieskolan hösten 2011 ut sina utbildningar. Den nya gymnasieskolan tillämpar delvis nya kurser och program. I gymnasiearbetet som krävs för att få examen, ska utbildningen sammanfattas på ett tydligare sätt än som var fallet tidigare. Vi kommer då att få en mer komplett bild av resultaten i den nya gymnasieskolan när vi också har uppgifter om gymnasieexamen.

En del av eleverna folkbokförda i Nacka har gått på utbildning i skolor i Nacka och en del har gått i gymnasieskolor i länet samt några få utanför länet. För att kunna påverka och förstå resultaten behöver kultur- och utbildningsenheten ha en aktiv dialog med gymnasieskolorna där vi har elever och även aktivt delta i arbetet med gymnasierregionen och delta i KSL:s (Kommunförbundet Stockholms Län) nätverk om genomströmning.

Skolorna arbetar för att följa upp elever som börjar gymnasieskolan med svaga resultat från grundskolan. Samtidigt visar kvalitetsanalyserna att ytterligare uppmärksamhet behöver riktas mot elevresultat på yrkesprogrammen.

Skolverket har i uppdrag att i samråd med det nationella programrådet ta fram förslag till yrkesutgångar och programfördjupningspaket för yrkesprogrammen. Programfördjupningspaketen ger exempel på kunskaper som enligt branschen behövs för att eleverna ska bli anställningsbara. Yrkesutgångarna och programfördjupningspaketen kan anpassas till lokala förhållanden i samråd med det lokala programrådet. En ökad tydlighet med yrkesutgångar kan förhoppningsvis göra yrkesprogrammen mer attraktiva men också öka genomströmningen i gymnasieskolan genom att ge en tydligare målbild.

Det är viktigt att skolorna fortsätter att utveckla formerna för elevernas inflytande över sitt eget lärande. I kvalitetsanalyserna kan man ibland läsa mellan raderna att skolorna har svårt att hitta vägar som leder till förbättringar. Elevernas ansvar och inflytande är utan tvekan ett svårt område, men samtidigt finns det exempel som pekar på möjligheter att nå längre och de vinster som går att göra. Skolorna redovisar att det pågår arbete med att förbättra resultaten när det gäller inflytande, men ändå finns det mycket att förbättra. Resultaten är också motsägelsefulla på flera sätt, för samtidigt som eleverna upplever att deras inflytande är lägre än målnivån, redovisar skolorna att arbetet med s.k. formativ bedömning pågår intensivt. Formativ bedömning innebär att läraren kontinuerligt arbetar med elevens förståelse om vad som ska läras och vad som krävs för olika kunskapskrav. Undervisningen anpassas kontinuerligt genom att löpande följer och stämmer av om eleven lär sig. Eleven blir mer delaktig i bedömningen eftersom hon eller han måste förstå vad det är läraren bedömer. Centralt är att eleverna får god kännedom om kunskapskraven. Elevernas delaktighet och inflytande blir därmed centralt för deras kunskapsutveckling. En annan faktor är att det är vanligt att lärarna ”tar tillbaka” en del av elevernas inflytande i samband med läroplansreformer eller att kursplanerna görs om, för att lärarna måste förstå de nya kraven först.

Gymnasieskolornas kvalitetsanalyser visar att gymnasieskolorna i Nacka bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, men det är svårt att se hur skolorna drar slutsatser utifrån sina resultat och beslutar om åtgärder. Några skolor behandlar detta i sina redovisningar men långtifrån alla. Begreppet skola på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen) används av väldigt få skolor i kvalitetsanalyserna. Det är inte något som efterfrågas i kvalitetsanalyserna men å andra sidan något som vore naturligt att använda i samband med en beskrivning av det systematiska kvalitetsarbetet, förbättringsåtgärder och kompetensutveckling.

Grundsärskola och gymnasiesärskola

Samlad analys och bedömning

Kunskaper/Maximal utveckling och stimulerande lärande/ Bedömning och betyg

Den nya läroplanen innebär att verksamheten utgår från kunskapskraven i läroplanen, till skillnad från tidigare då målen utgick från eleven egen förmåga. Metoderna anpassas dock efter individens förmåga och intresse. Björknäs träningsskola skriver att de vill bli bättre på att sätta mätbara mål för elevernas utveckling. Myrans heldagsskola (grundsärskola) skriver att de vill ge eleverna större utmaningar i sitt lärande. Ett exempel på detta är att skolan samarbetar med Orminge skola så att eleverna kan integreras i högre grad. Björknäs träningsskola tar i likhet med tidigare upp att de behöver utveckla en stimulerande utemiljö. Sicklas och Eklidens särskolor bedömer att de har hög måluppfyllelse när det gäller bedömning och betyg.

Skolorna skriver att de har kompetent personal. På flera skolor deltar pedagoger i vidareutbildning för att möta de nya kraven på lärarlegitimation.

Kultur- och utbildningsenheten menar att det är positivt att skolorna ingår i nätverk där de tillsammans utvecklar sitt arbete med metoder, kunskapsbedömning och utvecklar formerna för samarbete.

Nacka gymnasiesärskola har inte lämnat in någon analys av sin kvalitet vilket innebär att kultur- och utbildningsenheten inte har fått någon aktuell bild av skolans kvalitetsarbete och verksamhet.

Elevernas ansvar och inflytande/Reellt inflytande

Föräldrarna ser enligt kundundersökning i relativt liten grad att eleverna är med och påverkar verksamheten i skola och fritidshem, vilket kultur- och utbildningsenheten ser som ett utvecklingsområde. Flera skolor tar upp att de behöver utveckla detta och även förbättra informationen till föräldrar.

Hur verksamheten ska utvecklas

Kultur- och utbildningsenheten menar att det är viktigt att samarbetet mellan skolorna fortsätter för att utveckla verksamheten när det gäller kunskapsbedömning, och elevernas inflytande. En observation i VÅGA VISA av Nacka gymnasiesärskola planeras till hösten för att ge ökad information om verksamheten.

Oavsett kön

I detta avsnitt redovisas vad som framkommer i förskolors och skolors kvalitetsanalyser om förskolors och skolors arbete med att motverka traditionella könsmonster och minska könsskillnader. Bilden kompletteras med resultat i observationer och annat underlag.

I kommunens modell för kvalitetsanalys för förskolor och skolor angavs tydligare i år än tidigare att jämförelser borde göra mellan pojkars och flickors resultat och upplevelser. En särskild analyspunkt var: *Reflektera över om ni lyckas ge alla barn/ elever samma förutsättningar i skolan – oavsett kön*. Några förskolor och skolor har berört detta, men de flesta har inte gjort det. Bland de som inte använt kommunens modell för redovisning är det än mer sällsynt.

De förskolor som tar upp frågan skriver att de arbetar utifrån varje barns behov och intressen och beskriver hur de organiserar och planerar miljö, material och projekt utifrån detta. Några av förskolorna ger exempel på olika former för att arbeta med genusfrågor, till exempel barnråd, där genusfrågor diskuteras, eller en genusplan. Några förskolor planerar för pedagogers fortbildning i genusfrågor. Några förskolor skriver att de vill arbeta mer normkritiskt, det vill säga att kritiskt reflektera kring de normer och föreställningar som finns i verksamheterna och satsar på fortbildning inom området. Flera av de förskolor som i sina kvalitetsanalyser beskrivit hur de arbetar med pojkar och flickor beskriver att de aktivt arbetar med sin likabehandlingsplan och årliga plan mot diskriminering och kränkande behandling och att det är ett levande dokument i verksamheten.

Enstaka förskolor beskriver att de jämför vad pojkars respektive flickors föräldrar svarar i kundundersökningen. Förskolor och skolor har genom ett särskilt webbverktyg fått möjlighet att enkelt dela upp svaren efter kön.

Även bland grundskolor och gymnasieskolor är det få som beskrivit sitt arbete med att motverka könsskillnader eller traditionella könsmonster. De som tar upp området beskriver som regel skillnader i resultat och hur de i arbetslagen arbetar aktivt för att medvetandegöra sin egen profession för att kunna stödja pojkar respektive flickor i deras lärande. Några av dessa lyfter fram att pojkar fått lägre resultat än flickor och vill utveckla metoder för att pojkar ska nå ett bättre resultat. Några skolor beskriver att de inte ser några skillnader i resultat och att alla elever har samma förutsättningar.

Observationerna under året visar att på så gott som samtliga observerade förskolor och skolor finns en medvetenhet om vikten av att arbeta med att motverka traditionella könsmonster bland pedagogerna, men det konkreta arbetet varierar. På förskolor ser observatörerna hur pedagoger i samtal försöker motverka traditionella könsmonster som barn uttrycker och hur miljön utformas så att den lockar till blandade grupper och inte förstärker det könsstereotypa. I en del fall leker barnen uppdelade efter kön, men i andra är de mer blandade. På de grundskolor som observerats försöker pedagoger ge eleverna möjligheter till genusöverskridande aktiviteter och material. Pedagogerna förefaller ha hög medvetenhet, även om några också uttrycker att de saknar en mer medveten tanke och planering kring genusarbetet.

I självvärderingen till pedagoger instämmer de flesta i påståendet *Jag motverkar traditionella könroller och könsmönster*, men det finns en viss variation mellan enheter. Andelen som instämmer är något högre i förskolan (93 procent) än i grundskolan (85 procent) och fritidshemmet (84 procent). Ungefär lika många instämmer i att de *bidrar till att flickor och pojkar får lika stort inflytande i verksamheten*, men även där är andelen högre i förskolan. De som inte instämmer svarar oftast vet ej.

Sammanfattningsvis förefaller det finnas en medvetenhet om dessa frågor bland flertalet pedagoger, men det faktum att så få förskolor och skolor tagit upp frågorna i sina kvalitetsanalyser kan tolkas som att det inte är en prioriterad fråga i kvalitetsarbetet och att det ofta saknas gemensamma strategier för arbetet.

Vuxenutbildning

Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge	Nyckeltal	Målvärde	Utfall
God kommunal service	Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige genom en högkvalitativ vuxenutbildning som möter individens och företagets kompetensbehov.		Andel procentenheter fler kursdeltagare i grvux som fullföljt kurs med lägst betyg godkänt, jmf med riket.	≥10,0	i.u. ¹⁰
			Andel procentenheter fler kursdeltagare i gyvux som fullföljt kurs med lägst betyg godkänt, jmf med riket.	≥5,0	i.u. ¹¹
			Andel individer som har en egen försörjning sex månader efter genomförd yrkesinriktad vuxenutbildning, %.	≥90	i.u.
God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling	Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige som leder till ett ökat innanförskap och en väsentligt lägre arbetslöshet.		Andel av ungdomar som hoppar av gymnasiet som efter aktivitet från kommunen återgår till arbete eller studier, %	≥85	49
			Antal procentenheter lägre andel arbetslösa med invandrarbakgrund i Nacka, ålder 18-64, jmf med snittet för Stockholms län.	≥5,0	4,1
			Antal procentenheter lägre andel arbetslösa ungdomar i Nacka, ålder 18-24, jmf med snittet för Stockholms län	≥5,0	2,2
God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling	Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige som leder till tillväxt, integration och fler arbetstillfällen.		Andel procentenheter högre andel som får egen försörjning under etableringstiden (2,0 år), jmf med snittet i länet.	≥5,0	8 (23 % Nacka, 15 % Länet)
			Andel kursdeltagare i SFI som senast terminen efter kursstart fullföljt kurs med minst betyget Godkänt.	≥30	44
			Andel valda kurser inom yrkesvux som matchar efterfrågad arbetskraft i regionen, %	100	100
Stor valfrihet	Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige med en mångfald av flexibla lösningar.		Andel individer som har en egen försörjning efter genomförd arbetsmarknadsinsats.	>63	61
			Andel nöjda kunder (vux/SFI/arb.m).	90/90/90	88/96/83

Inledning

Regeringskansliet har nyligen publicerat rapporten ”Den internationella undersökningen av vuxnas färdigheter” (Tema utbildning rapport 2013:2). Rapporten redovisar resultat från ett samarbete mellan 23 länder där man har mätt färdigheterna bland befolkningen i åldern 16 – 65 år när det gäller att läsa, räkna och lösa problem.

Följande är värt att notera

- Sverige står sig väl i en internationell jämförelse och är ett av fyra länder (Finland, Nederländerna och Norge) som ligger över OECD – genomsnittet i alla tre kunskapsområdena.
- Trots att Sverige hamnar högt i den internationella jämförelsen är det en ganska stor andel av befolkningen som har låga färdigheter inom alla tre kunskapsområdena.

¹⁰ Utfall Nacka 84,4 procent, en ökning med 8 procentenheter jämfört med föregående år.

¹¹ Utfall Nacka 83,6 procent, en försämring med 2 procentenheter jämfört med föregående år.

- Sverige visar stora skillnader i läskunnighet efter utbildningsnivå. Det finns ett tydligt samband mellan formell utbildning och läskunnighet i undersökningen.
- Sverige är det land som har störst skillnader i läskunnighet. Det finns stora skillnader i färdigheter mellan inrikes och utrikes födda.
- Sverige är ett av de länder som investerar mest i utbildning och lärande. 23 % av befolkningen i Sverige i åldern 25-74 år deltar i formell utbildning. Motsvarande uppgift för hela EU är 8 % (enligt Labour Force Survey 2010).
- Sverige uppvisar en hög nivå av matchning av de anställdas färdigheter och den efterfrågan på kunskaper som finns i arbetslivet

Sammanfattningsvis ger rapporten en tydlig bild där kunskaperna är mycket goda hos vuxna i Sverige som är inrikes födda, i jämförelse med de övriga länderna. Däremot är kunskaperna mycket dåliga hos vuxna som är utrikes födda, i jämförelse med de övriga länderna.

Andra undersökningar har också visat att de elever som påbörjar SFI-undervisning i Sverige har allt sämre utbildningsbakgrund från hemlandet. Utbildningsbakgrunden hos eleverna har halverats sedan mitten av 00-talet. Det är stora skillnader på profilen hos de utrikes födda i olika länder, och mycket talar för att Sverige tar ett stort ansvar för att ta emot utrikes födda med dålig utbildningsbakgrund.

Detta återspeglas i efterfrågan på Nackas vuxenutbildning (exklusive SFI), där över 60 procent av eleverna inte har svenska som modersmål och kursen Svenska som andraspråk är den mest efterfrågade.

Anordnarnas kvalitetsredovisningar visar

I arbetet med kvalitetsredovisningen 2012/13 har arbets- och företagsenheten valt att lägga tonvikten vid uppföljningen av vuxenutbildningsanordnarnas arbete med läroplansmålen maximal utveckling och stimulerande lärande samt kopplingar till arbetslivet.

Tio av Nackas anordnare har inte, trots upprepade påminnelser, lämnat någon kvalitetsredovisning. Det gemensamma för dessa anordnare är att de i allmänhet har få Nackaelever. Redovisningarna, som denna sammanställning omfattar, bygger därmed på anordnare som tillsammans har merparten av Nackas vuxenelever.

Elevresultat

Merparten av anordnarnas kvalitetsanalys utgår ifrån de resultat som eleverna har. Anordnarna redovisar de senaste resultat från avbrott och betyg och analyserar orsakerna till resultaten.

Nacka har även uppmanat anordnarna att redovisa förslag till handlingsplaner för att förbättra resultaten. Här redovisas några exempel på analyser och förslag till förbättringar

- C3L noterar att antalet elever med annat modersmål än svenska ökar och att det behövs förstärkning av lärarnas kompetens för att kunna möta denna målgrupp
- Eductus redovisar en trend att elever som läser kurser på grundläggande- eller gymnasial nivå klarar allt fler kurser per termin. Skolan erbjuder flexibla undervisningsformer så att även den som inte kan komma till skolan varje dag ska få stöd så att de kan klara sina studier inom överskådlig tid

- I Folkuniversitetets mätningar framgå att eleverna är mycket nöjda med undervisningen. Under läsåret har stödundervisningen i uttal, konversation, grammatik och skrivning utvecklats.
- Institut af lärande redovisar att 16 procent av eleverna gör avbrott. Deras analys visar att avbrotten hos dem som läser på distans beror på en övertro på den egna förmågan. Avbrotten hos dem som deltar i klassundervisning beror huvudsakligen på att de inte klarar av att genomföra sin första APL-period. Sedan finns det i båda grupperna personliga familjeproblem som gör att de avbryter studierna. Skolan ska införa stödjande basgrupper.
- Åsö vuxengymnasium har tidigare drivit flera projekt kring studieavbrott. De har bl.a. kartlagt orsaker till avbrott men också gett förslag till åtgärder. Undersökningar liksom den forskning som finns visar att många av de orsaker till avbrott som studerande anger ligger utanför utbildningsanordnarens påverkansmöjligheter. Ett mindre antal orsaker har, direkt eller indirekt, med systemet, bemötandet eller undervisningen att göra.
- Sverigehälsan utvecklar ett systematiskt stöd till studerande i behov av särskilt pedagogiskt stöd och planerar att tillsätta ytterligare resurser för att kunna tillgodose behovet av individuellt stöd i de fall detta behövs.
- Niketo noterar att det ofta tar lång tid för eleverna att nå kunskapsmålen. Skolan kommer att arbeta med intensifierad uppföljning och analysera elevens situation och erbjuda stödåtgärder, som t ex hjälp med läsläsning, flexibel undervisningstid

Matematikresultat

Det är i regel sjunkande resultat i matematikkurser . Flera anordnare har redovisat olika insatser för att förbättra resultaten

- Jensen har låg måluppfyllelse i matematik och prövar bl a följande metoder för att förbättra resultaten: Vidareutveckla ”Smart Study” och där samlas extra insatser i form av räknestuga, maraton matte, orienteringskurser och extra stöd för elever med särskilda behov., ”flipped classroom” i klassrumskurser för att maximera tiden som eleverna kan få hjälp individuellt och i grupp, koncept ”Gamification” i kurserna (dra nytta av forskningen inom datorspel för att skapa motivation för matematik)
- NTI skolan redovisar att andelen elever med underkänt betyg i matematik är högre än i andra kurser. Skolan arbetar med att utveckla det pedagogiska stödet till de studerande inom ramen för projektet med formativ bedömning och bedömningsmatriser och kommer också att förstärka studievägledningen och utveckla arbetet med den individuella studieplanen.

Individuell studieplan

De nationella styrdokumentet föreskriver att alla elever ska erbjudas en individuell studieplan. Planen är ett viktigt dokument främst för elever som ska läsa flera kurser eller hela yrkesutbildningar. De uppgifter som eleven redovisar i sin ansökan, samt elevens studiehistorik, utgör grunden för planen. Därtill kompletterar utbildningsanordnarna planen med ytterligare uppgifter som stöd till elevens studieplanering. Här redovisas några exempel på hur anordnarna arbetar med studieplanen

- Kompetensutvecklingsinstitutet redovisar att 97 procent av eleverna fullföljer sin kurs med ett godkänt betyg. Skolan arbetar med mentorssamtal där den individuella studieplanen utgör ett viktigt stöd till elevens lärande
- JB Kompetens redovisar att andelen elever som får underkänt betyg har halverats. Eleverna som är i behov av extra stöd får en adekvat undervisning som anpassas till

individens förutsättningar och behov. Vidare arbetar skolan med att utöka elevernas kännedom om sin egen studieplan, som revideras kontinuerligt tillsammans med lärarna

- Hermods kommer att utveckla en individuell studieplanering på elevernas lärplattform
- Lernia redovisar att varje elev får en individuell studieplan vid kursstarten

Samverkan skola – arbetsliv

I vuxenutbildningens enkät 2013 tillfrågades alla elever i länet om skolans kontakter med arbetslivet. Resultatet för Nackas elever var 3,9 på en 5-gradig skala (länsgenomsnittet var 3,8), en ökning från 3,6 i enkäten 2012. Vid efterföljande verksamhetsbesök har rektor tagit upp denna fråga ochbett anordnarna förstärka samarbetet med arbetslivet. I kvalitetsredovisningarna redovisar anordnarna exempelvis följande insatser:

- Style Education redovisar att eleverna uppnår goda resultat i de obligatoriska momenten, som ingår i delprov 1 och delprov 2 på hantverksprogrammet Frisör. Detta utmärker senare i ett gesällprov. Gesällprovet genomförs efter den obligatoriska traineetiden.
- Medlearn utvecklar samarbetet med arbetslivet och bjuder in arbetslivet, fack mm för att tillsammans med eleverna diskutera vad arbetsplats förlagt lärande (APL) innebär mm.
- Omsorgslyftet Utbildningar redovisar att de har en stor del kurser inom yrkesprogrammen. Många studerande arbetar eller har arbetat inom sitt yrkesområde och presterar med bra resultat.
- Sweja redovisar att lärlingsutbildningen som arbetsform är intressant och har gett fördjupade kunskaper om branschens behov och elevernas olika förutsättningar att nå kunskapskraven. Man ser dock ett behov av att utveckla ytterligare arbetsformer för kontakten mellan skola och arbetsliv via den etablerade handledargruppen.

Samland analys och bedömning

Inledning

Nackas systematiska kvalitetsarbete har förstärkts och utvecklats under 2012/13. Inom ramen för vuxregionsamarbetet, under ledning av Kommunförbundet Stockholms Län (KSL), medverkar nu samtliga länskommuner i arbetet med två viktiga verktyg – elevenkäter och utvärdering av utbildningsanordnare. Därmed ges möjligheter till jämförelser av kvalitet och resultat mellan såväl kommuner som anordnare.

Vuxregionsarbete leder även till förenklingar för utbildningsanordnarna, som får mindre administrativa arbetsuppgifter och kan lägga mer kraft i kärnuppdraget – undervisningen. Anordnarna blir utvärderade en gång och denna rapport kan sedan redovisas för samtliga länskommuner. Eleverna hos anordnaren får besvara en enkät, vars resultat redovisas för samtliga länskommuner. Tidigare kunde en anordnare få besök av 26 vuxrektorer som ville göra utvärderingar och på samma sätt kunde eleverna få besvara 26 enkäter, en till varje kommun.

Det finns dock en stor risk för att det gemensamma arbetet med kvalitetsfrågor kommer att tappa tempo betydligt, kanske till och med tappa styrfart. Anledningen är en kommande gemensam upphandling av vuxenutbildningen som cirka 20 kommuner nu har påbörjat med driftstart 1 juli 2015. KSL har presenterat ett förslag till gemensam handlingsplan för arbetet

och där framgår att det kommer att krävas mycket resurser, i form av arbetstid, för det administrativa arbetet med upphandlingen. Det är stor risk att det inte kommer att finnas någon större kraft för gemensamt kvalitetsarbete.

Nacka berörs inte av upphandlingen tack vare Nackas auktorisationssystem.

En lösning finns i sikte. Den nyligen presenterade SFI-peng utredningen föreslår att vuxenutbildningen ska arbeta med ett liknande regelverk för entreprenörer som grundskolor och gymnasieskolor. Detta innebär att samarbetet med fristående skolor kommer att regleras utan LOU, och att Skolinspektionen godkänner nya friskolor och har även tillsynsansvar för dessa.

Om Riksdagen godkänner den proposition som SFI-peng utredningen kommer att leda till skapas därmed bättre möjligheter till att utveckla det gemensamma kvalitetsarbetet i det gemensamma vuxregionsamarbetet.

För närvarande pågår en diskussion på KSL och länskommunerna om nästa steg i arbetet med den gemensamma vuxregionen. Kvalitetsfrågorna har hög prioritet i detta arbete. I Nackas svar till KSL (Arbets- och företagsnämnden behandlade ärendet vid mötet 2013-09-25) lyftes följande frågor:

Breddad målbild

Det finns mycket som talar för att målbilden för den kommunala vuxenutbildningen behöver breddas. Vuxenutbildningen är inte längre bara ett utbildningspolitiskt verktyg utan bör i ökad omfattning styras av frågor som rör arbetsmarknad, ekonomisk tillväxt och integration. Exempelvis speglas detta hos KSL genom att vuxenutbildning rapporterar till arbetsmarknadsberedningen. I Nacka, och även bl a i Stockholm, rapporterar vuxenutbildningen numera till nämnder med ett breddat politiskt ansvar.

Den breddade målbilden måste även i ökad omfattning påverka arbetet med den gemensamma vuxenutbildningsregionen. Lämpliga förändringar kan vara

- Inbjud kommunala tjänstemän med kunskaper från övriga målområden att medverka i arbetet
- Ett närmare samarbete bör inledas med landstinget och regionala statliga myndigheter med ansvar för frågor som rör arbetsmarknad, ekonomisk tillväxt och integration
- Revidera nuvarande måldokument utifrån den breddade målbilden tillsammans med berörda aktörer

Resultatredovisning

En följd av den breddade målbilden är att det behövs utvecklas bättre system för att följa upp kvalitet och resultat. En gemensam vuxenutbildningsregion förutsätter att systemen byggs på regional nivå.

Systemen måste utformas så att resultaten kan redovisas på anordnarnivå. Att följa upp kvalitet och resultat är en viktig del i rektors pedagogiska ledningsarbete – rektor ges möjlighet

att identifiera anordnare med dåliga resultat och se till att anordnarens verksamhet utvecklas och förbättras. Därmed tryggas elevernas rätt till en utbildning med bra kvalitet

Förstärkt samarbete med anordnarna av vuxenutbildning

En ökande andel av den kommunalt finansierade vuxenutbildningen sker hos externa anordnare. Den kommunala styrningen måste vara effektiv såväl hos kommunala som fristående anordnare. De kvalitetssystem som har utvecklats inom ramen för arbetet med vuxenutbildningsregionen omfattar alla anordnare. Det är önskvärt att samarbetet mellan finansierande enheter och utförande enheter förstärks. Med medborgarens bästa för ögonen kan ett lämpligt nästa steg vara att bygga upp ett gemensamt IT-system för att informera om kursutbud samt ansökningar till vuxenutbildningen – en parallell till den gemensamma gymnasieintagningen.

Att bygga upp ett gemensamt IT-system är ett krävande och långsiktigt utvecklingsarbete. Förslagsvis tar KSL initiativ till att samla länets kommuner till ett gemensamt beslut om när det gemensamma systemet ska vara i drift (2017?), så att förberedelsearbetet snarast kan inledas.

Regionens vuxenelever rör sig i ökad omfattning mellan kommunerna – man byter bostad och flyttar mellan kommuner och man ansöker till andra kommuners vuxenutbildning mm. Denna rörlighet är av godo för eleverna, men skapar administrativt merarbete för kommunerna. Ett gemensamt IT-system skulle vara till stor nytta för kommunerna och leda till betydande besparingar i det administrativa arbetet.

Starka sidor

- Anordnarnas resultat är goda och genomsnittet i Nacka ligger högre än riksgenomsnittet. Vissa anordnare har mycket goda resultat.
- Nacka har ett unikt stort utbud av kurser och anordnare – sannolikt det största utbudet i landet. Detta ger goda möjligheter för eleverna att finna en utbildning som passar.
- Anordnarna utvecklar kontinuerligt kursutbudet i syfte att matcha utbudet med elevernas efterfrågan.
- Anordnarna har generellt god flexibilitet och individanpassar undervisningen.
- Anordnarna förstärker och utvecklar flexibiliteten med bl a olika digitala hjälpmedel.
- Anordnarna samarbetar i ökad utsträckning med arbetslivet
- Nacka förstärker och utvecklar kvalitetsarbetet
- SFI-resultaten fortsätter att förbättras.

Utvecklingsområden

- Vissa anordnare behöver förbättra resultaten. En dialog pågår med dessa anordnare.
- Nacka diskuterar möjligheter att förstärka styrning och ledning av undervisningen i svenska för vuxna med annat modersmål
- Samarbetet med arbetslivet behöver utvecklas och förstärkas. Praktik för elever är ett bra verktyg och nya system, bl a SFI-praktik, byggs ut för att kunna erbjuda eleverna denna möjlighet.
- Det är angeläget att arbetet med gemensamma system för kvalitet och resultat utvecklas i Stockholmsregionen. Då ges möjligheter att jämföra resultat och analysera vad som leder till framgång.

- Flera av Nackas anordnare av vuxenutbildning erbjuder även insatser inom arbetsmarknad och samhällsorientering. För en medborgare som har flera olika insatser är det önskvärt att dessa anordnare samordnar sina insatser för att på ett bättre sätt kunna individualisera stödet till medborgaren.
- Samarbete skola – arbetsliv inom vuxenutbildningen behöver utvecklas vidare så att övergången till jobb och egenförsörjning blir lättare för elever som lämnar vuxenutbildningen.

Sammanfattningsvis

Anordnarnas kvalitetsrapporter ger en god bild av hur man arbetar för att leva upp till de nationella och lokala mål som finns för Nackas vuxenutbildning. Arbetet med yrkesvux och det inledande arbete med lärlingsvux 2014 stärker behovet av nära samverkan med arbetslivet. Kvalitet och resultat är i fokus för arbetet med uppföljningen av vuxenutbildningen.

Arbets- och företagenheten ser över nyckeltal där målnivåerna i stor utsträckning bygger på att utfallen i Nackas ska ligga ett antal procentenheter över jämförande kommuner. För flera nyckeltal finns redan denna möjlighet till jämförelse. Arbets- och företagsenheten arbetar med att utveckla modellen.

Uppföljning av förbättringsområden i 2012 års kvalitetsredovisning

Förbättringsområden i 2012 års redovisning	Har det förbättrats 2013?
Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning i förskolan är fortfarande alltför låg och har dessutom minskat ytterligare	Andelen har ökat något.
I förskolan behöver pedagogernas kunskap om arbete med matematik och teknik öka. Föräldrar behöver i högre grad se att förskolan arbetar med matematik.	Förskolorna fortsätter att arbeta aktivt med detta och många pedagoger har deltagit i kompetensutveckling. Andelen föräldrar som svarar att förskolan arbetar med matematik har ökat.
Lek- och lärmiljön för framför allt de yngre barnen kan utvecklas i förskolan.	Många förskolor har arbetat med detta, men det fortsätter att vara ett utvecklingsområde främst för de yngre barnen.
Kunskaper och kompetens om pedagogisk dokumentation hos förskolans pedagoger bör öka.	Många förskolor har arbetat med detta. Det är ett område som många vill fördjupa.
Några förskolor har brister i sitt arbete med viktiga läroplansfrågor.	De riktade tillsynerna som genomförts på dessa förskolor visar att verksamheterna har utvecklats.
Av eleverna som gick ut årskurs 9 vårterminen 2012, blev 60 elever inte behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram.	Antalet obehöriga har minskat svagt.
Få grundskolor skriver om hur elever stöds att utvecklas maximalt i sina kvalitetsanalyser.	Fler skolor redovisar hur stor andel elever som nått högre betygssteg i nationella prov, men det är fortfarande få som resonerar kring hur eleverna stöds att utvecklas maximalt.
Fortsatt arbete med bedömningsfrågor krävs i grundskolan.	Mycket arbete pågår.
Allt för få elever i grundskolan anser att de är med och planerar sitt skolarbete. Andelen har minskat över tid, men är fortfarande högre än genomsnittet för andra kommuner.	Andelen är oförändrad.
Det är fortfarande stora skillnader mellan skolor i elevernas tillgång till IT. Användningen av IT i det pedagogiska arbetet varierar också inom skolorna.	Det finns fortfarande betydande skillnader mellan skolor i tillgång och användning.
Alltför många föräldrar och elever i grundskolan är inte nöjda med informationen om hur de ligger till i förhållande till kunskapskraven.	Andelen föräldrar som tycker att de får tydlig information har minskat något, medan den är oförändrad bland eleverna.
Alltför många elever i grundskolan tycker att de inte kan arbeta utan att bli störda.	Andelen som kan arbeta utan att bli störd har ökat något.
Alltför många elever fullföljer inte utbildning inom fyra år, särskilt på de yrkesförberedande programmen.	Andelen elever i gymnasieskolor i Nacka som slutfört inom fyra år har ökat. Problemet kvarstår när det gäller elever folkbokförda i Nacka som går yrkesförberedande program.

Förbättringsområden i 2012 års redovisning	Har det förbättrats 2013?
Alltför många elever får inte godkända betyg i nationella kursproven i den nya gymnasieskolan.	Det genomsnittliga resultatet i matematik har förbättrats läsåret 12/13. Skolverkets redovisning möjliggör dock inte redovisning av andelen som fått godkänt betyg.
Vissa vuxenutbildningsanordnare behöver förbättra resultaten. En dialog pågår med dessa anordnare.	Inom den grundläggande vuxenutbildningen har resultaten förbättrats med flera procentenheter båda vad gäller andelen elever som fullföljer kursen och andelen elever med godkänt kursbetyg. Omläggning av statistiken har medfört problem med att mäta resultaten i den gymnasiala vuxenutbildningen. Därmed går det inte att uttala sig om resultaten har förbättrats.
Flera vuxenutbildningsanordnare har fortfarande ett för smalt utbildningspolitiskt perspektiv. Nämnden har givit i uppdrag att bredda målbilden, och det ges även stöd i skollagen för starkare kopplingar till bl. a. arbetsmarknaden. Det är angeläget att kontakterna med arbetslivet utvecklas och förstärks på olika sätt.	I anordnarnas kvalitetsredovisningar framgår att man i ökad omfattning samarbetar med arbetslivet i utbildningen. Det kan röra sig om praktikplatser, arbetsplats förlagt lärande mm. Under 2014 kommer lärlingsplatser också att ingå i Nackas kursutbud.
SFI-resultaten behöver förbättras. Nacka diskuterar möjligheter att förstärka styrning och ledning av undervisningen i svenska för vuxna med annat modersmål.	SFI-resultaten har förbättrats. Andelen sfi-elever som har fått ett godkänt betyg i en sfi-kurs senast terminen efter kursstart har ökat från 37 % till 41 %.

Förskola och skola i siffror

Nedanstående tabeller och diagram visar hur många Nackabarn och Nackaelever som Utbildningsnämnden finansierar, d.v.s. de som är folkbokförda i Nacka, men också hur många barn och elever som går i Nackas förskolor och skolor.

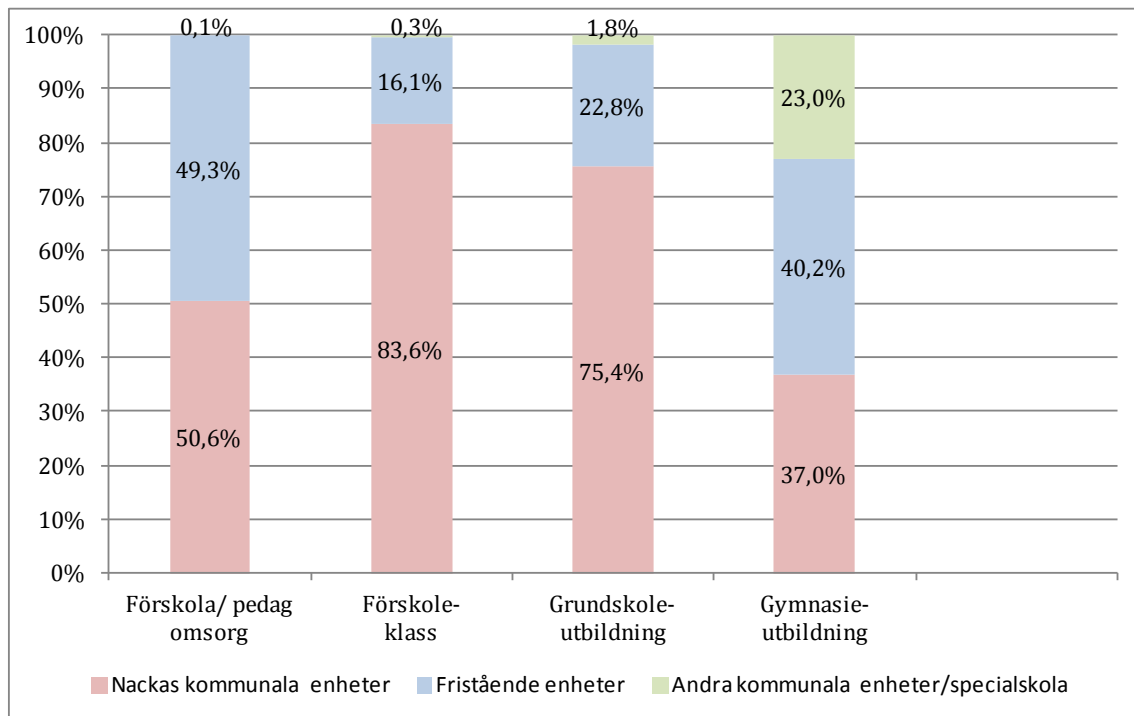
Figur 2 visar hur många av Nackas folkbokförda barn som går i kommunal respektive fristående verksamhet. Tabellerna visar också hur många barn och elever som går i Nackas förskolor och skolor och hur många av dessa som kommer från andra kommuner. När det gäller fristående förskolor och skolor har nämnden ingen uppgift om hur många som kommer från andra kommuner.

Tabell 3 visar vilka gymnasieprogram elever folkbokförda i Nacka har valt att läsa. Tabellen är uppdelad efter kommunal respektive fristående verksamhet.

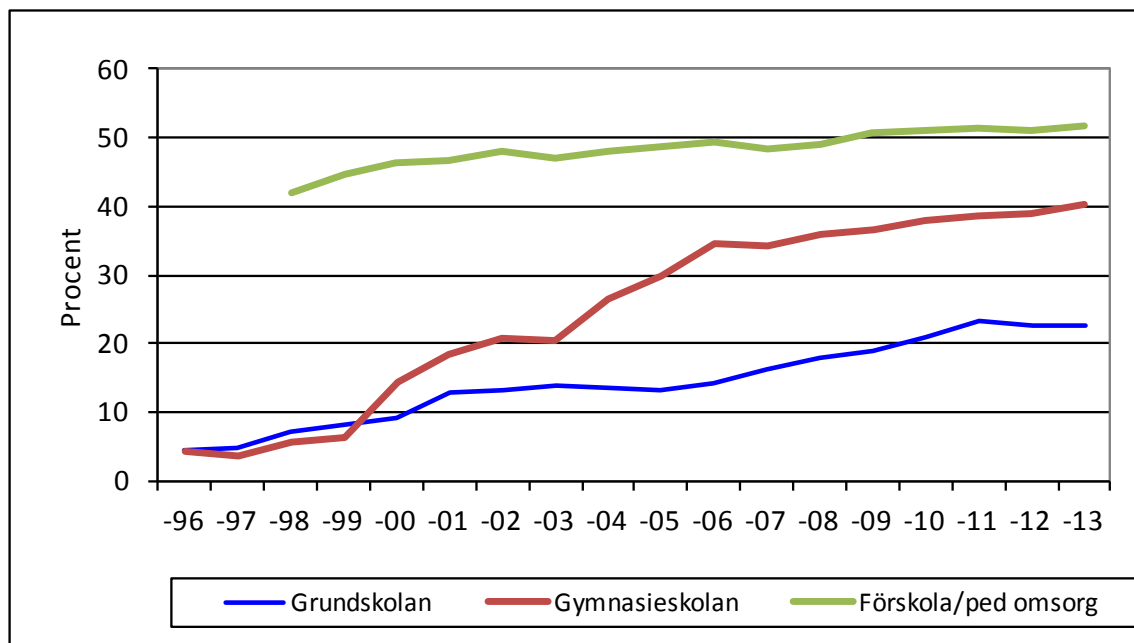
Tabell 1: Antal barn och elever folkbokförda i Nacka hösten 2013

Verksamhet	Antal barn/elever
Förskola	5 837
Pedagogisk omsorg, 1-5 år	332
Pedagogisk omsorg, 6-12 år	58
Fritidshem	5 298
Förskoleklass	1 442
Grundskola	11 410
Grundsärskola	87
Gymnasieutbildning	3 367
Gymnasiesärskola	38
Vuxenutbildning	1 208

Figur 1: Barn och elever folkbokförda i Nacka kommun per huvudman, hösten 2013.

Figur 2: Andel barn och elever i fristående verksamhet 1996-2013 (folkbokförda i Nacka)

Tabell 2: Verksamhet bedriven i Nacka kommun hösten 2013

Kommula förskolor och skolor samt annan pedagogisk verksamhet	Antal enheter	Antal barn/elever	Därav från andra kommuner
Förskolor	43	2 972	20
Pedagogisk omsorg, 1-5 år	0	0	0
Pedagogisk omsorg, 6-12 år	0	0	0
Fritidshem 6-9 år	20	4 594	75
Grundskolor	23	10 075	272
- därav i förskoleklassen		1 216	11
- därav i grundskolan		8 859	261
Grundsärskolor	4	83	13
Särskoleelever inkl i grundskolan		6	0
Gymnasieskolor	3	2 425	1 177
Gymnasiesärskolor	3	27	13

Fristående förskolor och skolor samt annan pedagogisk verksamhet	Antal enheter	Antal Nackabarn/-elever
Förskolor	63	2 834
Pedagogisk omsorg, 1-5 år	69	332
Pedagogisk omsorg, 6-12 år	4	58
Fritidshem 6-9 år	10	854
Grundskolor	14	2 428
- därav i förskoleklassen		198
- därav i grundskolan		2 230
Grundsärskolor	0	0
Särskoleelever inkl i grundskolan		0
Gymnasieskolor	5	376
Gymnasiesärskolor	0	0

Tabell 3: Gymnasieelever folkbokförda i Nacka, fördelade efter huvudman ht 2013

Program	I Nackas kommunala skolor	I fristående skolor	I andra kommunala skolor i Stockholms län	I kommunala skolor i andra län	Lands-tinget	Total
Barn- och fritidsprogrammet		4	11	2		17
Bygg- och anläggningsprogrammet	20	22	5	1		48
Ekonomiprogrammet	248	178	79	9		514
El- och energiprogrammet	60	46	15			121
Estetiska programmet	32	237	66	1		336
Fordonsprogrammet		21	15			36
Handels- och administrationsprogr	14	24	20			58
Hantverksprogrammet	5	34	13			52
Hotell- och turismprogrammet	22	6	7	1		36
Humanistiska programmet	8	4	29			41
Individuellt alternativ	68	70	39	3	3	183
Industri tekniska programmet		5	1			6
International Baccalaureate	23	10	12			45
Naturbruksprogrammet		43	5	3	8	59
Naturvetenskapsprogrammet	250	178	137	9		574
Pre Diploma Programme	5					5
Restaurang- och livsmedelsprogr		12	20			32
Samhällsvetenskapsprogrammet	391	322	198	3		914
Teknikprogrammet	102	98	24	2		226
VVS- och fastighetsprogrammet		23	1			24
Vård- och omsorgsprogrammet		12	12			24
Sjöfartsprogrammet/Marinteknik		9	1			10
Total	1 248	1 358	710	34	11	3 361

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

